

**Татар телендә гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен
татар теленнән олимпиада биремнәренәң ҖАВАПЛАРЫ
2023-2024 нче уку елы
7 нче сыйныф**

Максималь балл – 55

I. ТЕСТ (20 балл)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	1	4	3	2	3	3	1	4	2

II. Теоретик бирем.

Хәбәр турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (5 балл)

Укучы мәктәп программасы, дәреслекләрдә бирелгән материалны мөмкин кадәр тулы чагылдырган очракта, мисаллар белән дәлилләгәндә, биремгә иң югары балл куела. Төгәлсезлекләрнең күләменә карап, баллар саны киметелә. Мәгълүмат бөтенләй булмаган очракта, укучыга 0 балл куела.

III. Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

1. Алмашлыклар һәм аларның төркемчәләрен тәңгәлләштерегез, җавапны саннар белән языгыз. (5 балл)

А) берәү	1) зат алмашлыгы
Ә) һич	2) билгеләү алмашлыгы
Б) һәр	3) сорау алмашлыгы
В) нәрсә	4) билгесезлек алмашлыгы
Г) миңа	5) юклык алмашлыгы

Җавап : 45231**IV. Гамәли-ижади бирем.**

1. Җәя эчендәге сүзләрнең дәрәсән сайлап, астына сызыгыз. (4 балл)

Сәгать алты тулар-тулмас иртәнге прогулкага чыгып барганда, күрше фатирга звонок биреп торучы карчыкка (**күзем төште** / йөзем борылды / күзем бактым). Звонок (урыны / **төймәсе** / ноктасы) шактый биектә, ә әбинең буе тәбәнәк кенә: ул, аяк очларына басып, өскә үрелгән. Язгы пальто өстеннән (кунган / **бөркәнгән** / жәелгән) ак шәле жилкәсенә жыерылып төшкән. Карчык, кулын звонок төймәсеннән алмый гына, миңа текәлеп карап куйды. Йөзе борчулы, күз карашында ниндидер өметсезлек, аптыраш сизелә иде. Болай да ябык, жыйнак гәүдәсе ниндидер борчудан (аптырап / **куырылып** / ямышәеп) калган кебек күренә. (Р. Хафизовадан)

2. Шигырьне укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрәфләрне куегыз. (2 балл)

Кыр казлары, кая очасыз сез?

Берегез алда, берегез артта сез.

Кыйгылдашып, сез нәрсәне болай,

Күмәкләшеп, жигелеп тартасыз?

Беләм, беләм, жәйне тартасыз сез

Чинар үскән дингез буена,

Магнолиялар үскән бакчаларга,

Йөзем үскән таулар куенына. (Ә. Фәйзи)

3. Шигырьдән антоним сүзләрне күчереп языгыз. (2 балл)

алда - артта

4. Рус теле аша кeргән Европа алынмасын күчереп языгыз. (2 балл)

магнолияләр

5. *Бакчаларга* сүзен мәгънәле кисәкләргә аерып языгыз, шартлы билгеләр белән күрсәтегез. (3 балл)

бакча - тамыр, -лар – модаль кушымча, -га – бәйләгеч кушымча. Бакчаларга – тамыр, уртаклык исем, юнәлеш килешендә, күплек санда.

6. Ирен гармониясенә буйсынган сүзне күчереп алыгыз. (2 балл)

йөзем

7. “Кышкы табигатьтә” темасына 8-9 жөмләдән торган инша языгыз. (9 балл)